

Nr 53

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror, m. m.; given Stockholms slott den 7 februari 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;

2) förordning angående ändrad lydelse av 14 § 1 och 3 mom. förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt;

3) förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av malt-drycker;

4) förordning om skatt å lagrat lättöl;

5) förordning angående ändring i förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker; samt

6) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen fördragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I enlighet med riktlinjer som angivits i propositionen nr 50 framlägges förslag om höjd beskattning av cigaretter, elkraft för borgerliga behov, öl, starköl, läskedrycker och lotterivinster samt om återinförande av skatten på lagrat lättöl.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror

Härigenom förordnas, att 16 § lagen den 11 juni 1943 angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

16 §.

I varje tobaksvaras riktpreis skall skatt ingå dels med ett belopp, vilket motsvarar nedanstående procent av riktpreiset, dels ock med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	För inom riket till- verkad vara			För till riket införd vara		
		Procent av rikt- preiset	Belopp för		Procent av rikt- preiset	Belopp för	
			1 st. öre	1 kg kr.		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer ..... grupp I	t. o. m. 5,0	35	4,3	—	35	12,4	—
» ..... » II	över 5,0	35	5,6	—	35	15,6	—
Cigarrcigarretter .. » I	t. o. m. 1,7	35	4,0	—	35	6,6	—
» ..... » II	över 1,7	35	6,0	—	35	9,5	—
Cigarretter ..... » I	t. o. m. 0,75	40	3,34	—	40	4,34	—
» ..... » II	över 0,75	40	5,58	—	40	6,93	—
Röktobak	—	40	—	24 60	40	—	31:—
Tuggtobak	—	40	—	3: 70	40	—	3 70
Snus	—	40	—	3: 80	40	—	5:—

I skatthänseende — — — 3,3 gram.

Denna lag skall, såvitt angår inom riket tillverkade cigarretter, träda i kraft den 1 april 1958 samt i övrigt den 1 maj 1958. Tillika skall iakttagas, att vad i lagen stadgas om riktpreis intill den 1 januari 1960 skall hava avseende å priskurantpris.

¹ Senaste lydelse se 1957:265.

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 14 § 1 och 3 mom. förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt

Härigenom förordnas, att 14 § 1 och 3 mom. förordningen den 31 maj 1957 om allmän energiskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

14 §.

1 mom. Skatten utgår

- a) för elektrisk — — — beskattningsvärde och
- b) för annan elektrisk kraft med sju procent av kraftens beskattningsvärde.

Såsom driftställe — — — huvudsak gemensam.

Med beskattningsår — — — 30 juni.

Beskattningsvärdet är — — — icke skatt.

3 mom. Där under ett beskattningsår förbrukningen i industriell rörelse överskjutit 40 000 kilowattimmar men skatt för den förbrukade kraften erlagts med lägre procenttal av kraftens beskattningsvärde än tio, skall till statsverket i efterhand inlevereras skatt med det procenttal av beskattningsvärdet varmed den erlagda skatten understiger tio procent av samma värde.

Har under ett beskattningsår förbrukningen i industriell rörelse icke överskjutit 40 000 kilowattimmar men har skatt för den förbrukade kraften erlagts med tio procent av kraftens beskattningsvärde, skall snarast efter beskattningsårets utgång skatt restitueras med det procenttal av beskattningsvärdet varmed skatten skall understiga tio procent av samma värde.

Denna förordning träder i kraft den 20 mars 1958.

Utan hinder därav skall dock skatten beräknas enligt paragrafens tidigare lydelse

i fråga om elektrisk kraft, för vilken kraftavgift helt eller delvis utgår efter uppmätt energiförbrukning: för tiden före första avläsningen av energiförbrukning efter den 19 mars 1958 och

i fråga om annan elektrisk kraft: för redovisningsperiod, som till någon del hänför sig till tiden före den 20 mars 1958.

Förslag
till
Förordning
angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 15 december 1939
(nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 15 december 1939 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13 §.

Skatten utgår med fyrtioåtta öre för liter öl och en krona fyrtioett öre för liter starköl.

Vid varje — — — eller starkölsbryggeri.

Kontrollstyrelsen må — — — bryggeri igångsatts.

Denna förordning träder i kraft den 20 mars 1958. I deklaration enligt 18 § förordningen om tillverkning och beskattning av maltdrycker skola för mars 1958 angivas de myckenheter öl och starköl och den därå belöpande skatt som faller på tiden intill och från och med den 20 mars 1958.

Förslag
till
Förordning
om skatt å lagrat lättöl

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För lagrat lättöl, som inom riket tillverkats för försäljning, skall erläggas skatt till staten efter vad nedan sägs.

2 §.

Skatten utgår med 12 öre för liter.

3 §.

1. Kontrollen över beskattningen utövas av kontrollstyrelsen med biträde av särskilda kontrolltjänstemän.

2. Tillverkare skall för dylik kontroll utan ersättning tillhandahålla erforderliga prov å råvaror och övriga vid tillverkningen använda förnöden-

¹ Senaste lydelse av 13 § se 1954: 525.

heter samt å tillverkat lagrat lättöl ävensom ställa till förfogande nödiga redskap och lämna behövlig handräckning.

3. Tillverkare skall på egen bekostnad anskaffa de journaler och övriga handlingar, vilka kontrollstyrelsen med stöd av denna förordning ålägger tillverkaren att föra eller upprätta, samt har att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kontrollstyrelsen meddelar angående förandet eller upprättandet av nämnda journaler och handlingar samt angående deras bevarande under viss tid och insändande i original eller avskrift till kontrollstyrelsen.

4. Tillverkare är pliktig att ordna sin bokföring på sådant sätt att den möjliggör kontroll beträffande den myckenhet lagrat lättöl, som enligt vad nedan sägs är skattepliktig, ävensom att vid anfordran hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer samt i 3 mom. omnämnda journaler och handlingar tillgängliga för kontrolltjänsteman.

5. Tillverkare skall ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrolltjänsteman i enlighet med denna förordning eller kontrollstyrelsens föreskrifter kan komma att lämna.

4 §.

1. Tillverkare skall för varje månad upprätta och senast å femtonde dagen efter månadens utgång till kontrollstyrelsen insända en på tro och heder avgiven deklaration angående den myckenhet lagrat lättöl, som under månaden utlämnats från tillverkningsstället. Härvid må avdrag göras för den myckenhet lagrat lättöl, som

- a) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn,
- b) tillverkats vid annat tillverkningsställe och icke ingår i myckenhet, som under a) avses,
- c) efter utlämning återinförts till lagret å tillverkningsstället och icke utgöres av lagrat lättöl, som tillverkats vid annat tillverkningsställe,
- d) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning, samt
- e) utlämnats såsom kontrollprov.

Vad som återstår efter nu nämnda avdrag utgör beskattningsbar myckenhet. I deklarationen skall angivas den skatt, som belöper å den beskattningsbara myckenheten.

Å deklarationen skall finnas intyg av två personer, att densamma överensstämmer med bokföringen.

2. Tillverkare skall samtidigt med deklarationens insändande erlægga skatt för föregående månad genom inbetalning å kontrollstyrelsens postgirokonto.

3. Erlägges icke skatten inom föreskriven tid, må kontrollstyrelsen meddela förbud tills vidare, till dess skatten guldits, att utlämna lagrat lättöl från tillverkningsstället.

För uttagande av förfallet skattebelopp må på framställning av kontrollstyrelsen utmätning omedelbart verkställas.

4. Tillverkare är skyldig att, då kontrollstyrelsen så prövar nödigt, för skattens behöriga erläggande hos kontrollstyrelsen ställa säkerhet till belopp, som styrelsen finner erforderligt.

Ställes ej vid anfordran sådan säkerhet, skall vad i 3 mom. första stycket stadgas åga motsvarande tillämpning.

5 §.

1. Då rörelsen vid tillverkningsställe helt nedlägges, är tillverkare pliktig att betala skatt för inom tillverkningsstället befintligt, där tillverkat lagrat lättöl.

2. Därest vid granskning av tillverkares bokföring, journaler eller andra handlingar eller eljest utrönes, att för någon månad skatt bort utgå med högre belopp än som för månaden erlagts, eller att i det å tillverkningsstället befintliga lagret av lagrat lättöl förefinnes brist, som tillverkaren icke kan nöjaktigt förklara, är tillverkaren pliktig att vid anfordran genast erlægga, i förra fallet den resterande skatten och i senare fallet skatt för en myckenhet, som motsvarar bristen.

3. Vad i 4 § 2 och 3 mom. stadgas skall i tillämpliga delar gälla i fråga om skattebelopp, som avses i denna paragraf.

6 §.

Lagrat lättöl må icke utlämnas från tillverkningsställe annorledes än på slutna kärl, vilka av kontrollstyrelsen godkänts eller ock med avseende å rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs.

7 §.

Återförsäljare av lagrat lättöl är skyldig att på anfordran lämna sådana uppgifter om sin rörelse, som kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman finner erforderliga för skattekontrollen, samt att, där kontrollstyrelsen finner det påkallat för kontrollens utövande, tillhandahålla sina handelsböcker med tillhörande handlingar.

Skyldighet, som i första stycket sägs, föreligger jämväl för den, som idkar handel med vara, vilken användes vid framställning eller distribution av lagrat lättöl.

8 §.

Kontrollstyrelsen må vid vite förelägga tillverkare av lagrat lättöl att fullgöra vad honom åligger enligt denna förordning eller med stöd av densamma meddelade föreskrifter, dock att föreläggande icke må avse inbetalande av skatt.

9 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

10 §.

Den, som utlämnar lagrat lättöl i strid mot förbud, varom i 4 § 3 eller 4 mom. eller 5 § 3 mom. sägs, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Sålunda utlämnat lättöl vare, där det fortfarande är i tillverkarens besittning, förverkat tillika med kärl och emballage, vari det förvaras.

Vad som på grund av denna bestämmelse tagits i beslag må av den myndighet, som förordnat om beslaget, genast försäljas eller, därest försäljning icke kan komma till stånd, förstöras.

11 §.

Fullgöres icke ordentligt skyldigheten att hålla bokföring eller upprätta journal eller annan kontrollhandling, som i 3 § avses, straffes tillverkaren med dagsböter.

12 §.

Bryter någon i andra fall än förut sagts mot vad i denna förordning är stadgat eller mot föreskrift, som med stöd av förordningen meddelats, straffes med böter, högst trehundra kronor. Vad nu sagts gäller dock ej åliggande att inbetala skatt.

13 §.

Tillverkare ansvarar för brott, som avses i 10—12 §§ och som begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore brottet begånget av honom själv, därest icke omständigheterna göra sannolikt, att brottet skett utan hans vetskap och vilja.

14 §.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid granskning av handelsböcker med tillhörande verifikationer, så ock vad som eljest inhämtats vid kontroll enligt förordningen må ej yppas i vidare mån än som erfordras för det med bestämmelserna avsedda ändamålet. Bryter någon häremot, straffes med böter eller fängelse i högst sex månader, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen.

Brott som nu sagts må, där det ej innefattar ämbetsbrott, av åklagare åtalas endast efter angivelse av målsägande.

15 §.

Brott, som avses i 11 eller 12 §, må av åklagare åtalas allenast efter anmälan av kontrollstyrelsen.

Värdet av förverkat gods skall tillfalla kronan.

Denna förordning träder i kraft den 20 mars 1958.

Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker

Härigenom förordnas, att 5 §, 7 § 1 och 2 mom. samt 9 § förordningen den 22 december 1939 om skatt å läskedrycker¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

5 §.

Skatten utgår med trettio tre öre för liter; dock skall envar tillverkare erlægga skatt med lägst femtio kronor för varje månad, varunder han ägt bedriva rörelsen.

¹ Senaste lydelse av 5 § se 1950:573 och av 9 § se 1957:211.

7 §.

1. Tillverkare skall för varje månad upprätta och senast å femtonde dagen efter månadens utgång till kontrollstyrelsen insända en på tro och heder avgiven deklARATION angående den myckenhet läskedrycker som under månaden utlämnats från tillverkningsstället. Härvid må avdrag göras för den myckenhet läskedrycker, som

- a) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn,
- b) tillverkats vid annat tillverkningsställe och icke ingår i myckenhet, som under a) avses,
- c) efter utlämning återinförts till lagret å tillverkningsstället och icke utgöres av läskedrycker, som tillverkats vid annat tillverkningsställe,
- d) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning, samt
- e) utlämnats såsom kontrollprov.

Vad som — — — beskattningsbara myckenheten.

Å deklARATIONEN — — — med bokföringen.

2. Tillverkare skall samtidigt med deklARATIONENS insändande erlägga skatt för föregående månad genom inbetalning å kontrollstyrelsens postgirokonton.

9 §.

Läskedrycker må — — — vikt sägs.

Utän hinder av vad ovan sägs äger kontrollstyrelsen medgiva utlämning av läskedryck från automat i öppet kärl, därest sådan utlämning sker efter angivet mått och automaten är vederbörligen justerad.

Kontrollstyrelsen äger meddela föreskrifter angående kontrollanordningar, där läskedrycker utlämnas från automat.

Denna förordning träder i kraft den 20 mars 1958. I deklARATION enligt 7 § förordningen om skatt å läskedrycker skola för mars 1958 angivas de myckenheter läskedrycker och den därå belöpande skatt som faller på tiden intill och från och med den 20 mars 1958.

Förslag

till

Förordning

**angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928
(nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster**

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

Å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinstens värde överstiger i fråga om

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1946: 75

vinst i varu- eller tombolalotteri etthundra kronor, i fråga om vinst å halvlott i penninglotteri tolv kronor 50 öre samt i fråga om annan vinst tjugufem kronor, till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation tjuvu procent och i fråga om annan vinst trettio procent av vinstens värde. Skatt som nu sagts skall dock icke utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar eller å vinst i varu- eller tombolalotteri, däri endast skänkta vinstföremål förekomma, ej heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

Vid beräkning — — — belöpande skatten.

Skatt skall — — — vinnaren uttages.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1958 men skall icke tillämpas i fråga om vinst, som blivit tillgänglig för lyftning före samma dag. Förordningen skall ej heller äga tillämpning på lotteri med vinster i annat än penningar, om tillstånd till lotteriet meddelats före den 1 april 1958.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 feb-
ruari 1958.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *höjd beskattning av cigaretter, m. m.* samt anför därvid följande.

I en tidigare denna dag anmäld proposition, nr 50, har jag lämnat en redogörelse för överläggningar som förts mot bakgrunden av vissa försvarsfrågor. Jag omtalade även att man vid överläggningarna uppnått enighet om att förorda en höjning av den indirekta beskattningen. Beträffande vissa varuslag, där ett snabbt genomförande av beskattningsåtgärderna borde äga rum, nämligen spritdrycker, vin, socker och bensin, framlades förslag i nämnda proposition. Tillika förutskickade jag, att övriga frågor rörande den höjning av den indirekta beskattningen varom enighet nåtts skulle upptagas senare denna dag. Jag avser nu att anmäla dessa frågor, vilka berör cigaretter, maltdrycker, läskedrycker, elkraft för s. k. borgerliga ändamål samt lotterivinster.

Innan jag går in på de särskilda skatteområdena vill jag endast nämna, att den höjda beskattningen föreslås träda i kraft den 20 mars 1958 utom i vissa fall där ett senare ikraftträdande är påkallat av tekniska eller liknande skäl.

Cigaretter. Enligt 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror utgår tobaksskatten med viss procent av varans priskurantpris (värdeskatt) samt med visst efter varans myckenhet bestämt belopp (myckenhetsskatt).

De nuvarande skattesatserna har beslutats av 1957 års riksdag på grundval av propositionen nr 175. Beslutet innebar en genomsnittlig prishöjning för cigaretter med ca ett öre per styck. Tekniskt genomfördes detta så, att myckenhetsskatten höjdes med 0,48 öre för cigaretter i grupp II. Beträffande cigaretter i grupp I (cigaretter med munstycke) ökades styckeskatten med 0,24 öre.

Nu gällande skattesatser framgår av följande sammanställning.

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	För inom riket till- verkad vara			För till riket införd vara		
		Procent av pris- kurant- priset	Belopp för		Procent av pris- kurant- priset	Belopp för	
			1 st. öre	1 kg kr.		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer ..... grupp I	t. o. m. 5,0	35	4,3	—	35	12,4	—
» ..... » II	över 5,0	35	5,6	—	35	15,6	—
Cigarrcigarretter .. » I	t. o. m. 1,7	35	4,0	—	35	6,6	—
» ..... » II	över 1,7	35	6,0	—	35	9,5	—
Cigarretter ..... » I	t. o. m. 0,75	40	2,74	—	40	3,74	—
» ..... » II	över 0,75	40	4,78	—	40	6,13	—
Röktobak	—	40	—	24: 60	40	—	31: —
Tuggtobak	—	40	—	3: 70	40	—	7 —
Snus	—	40	—	3: 80	40	—	5: —

Vid 1957 års riksdag har på grundval av propositionen nr 50 beslutats en omläggning inom detaljhandeln med tobaksvaror. Denna omläggning, som skall tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960, har även föranlett en ändring i skattebestämmelserna såtillvida, att värdeskatten skall beräknas på grundval av det riktpreis som tobaksmonopolet åsätter varan och inte såsom nu på grundval av ett fast priskurantpris.

Såsom tidigare angivits föreligger enighet om att den nu aktuella höjningen av den indirekta beskattningen även bör inbegripa cigarretterna, vilka därvid skulle stiga i pris med ca 1,5 öre per styck. Cigarretterna synes, i motsats till övriga tobaksvaror, ha ytterligare skattekraft; trots den i fjol genomförda skattehöjningen har cigarrettkonsumtionen visat stigande tendens. De ökade skatteintäkterna har — med beaktande av viss sannolik nedgång i förbrukningen — beräknats till 17 milj. kr. under budgetåret 1957/58 och 70 milj. kr. under budgetåret 1958/59.

I enlighet med det anförda förordar jag, att skatten på cigarretter höjes med omkring 1,5 öre stycket. Någon skillnad synes härvidlag inte böra göras mellan svensktillverkade och importerade cigarretter. Med tanke på munstyckscigarretternas relativt sett mindre starka ställning i konsumtionen synes emellertid skattehöjningen för dessa varor böra begränsas till ca ett öre per styck.

Skattehöjningen bör genomföras på det sättet att myckenhetsskatten bestämmas till 5,58 öre per styck för svensktillverkade och 6,93 öre för importerade cigarretter i grupp II; nuvarande skattesatser utgör 4,78 respektive 6,13 öre stycket. På motsvarande sätt bör skatten för cigarretter i grupp I höjas från respektive 2,74 och 3,74 öre till 3,34 öre för svenska och 4,34 öre för utländska.

Jag förordar vidare att skattehöjningen skall träda i kraft den 1 april 1958. I fråga om importerade cigarretter synes det dock av tekniska skäl erforderligt att förlägga ikraftträdandet en månad senare eller till den 1 maj.

I detta sammanhang torde jag även få anmäla en framställning från Svenska tobaksmonopolet om viss jämkning av skattesatserna för tuggtobak. Med hänsyn till att tillverkningen av detta varuslag är förlustbringande för bolaget har bolaget sedan länge haft planer på att nedlägga tillverkningen och i stället tillgodose den svenska marknaden genom import. För att möjliggöra detta med oförändrad skattebelastning för konsumenten är det, framhåller bolaget, nödvändigt att upphäva den diskriminering i skattebelastningen, som åvilar den importerade varan. I enlighet härmed hemställer bolaget att skattesatsen för importerad tuggtobak bestämmes till samma belopp som för varor av inhemsk tillverkning. Någon ändring i statens skatteinkomster medför icke detta eftersom någon import för närvarande icke förekommer av denna vara. Förslaget föranleder ingen erinran från min sida. Jag tillstyrker sålunda att viktsskatten för importerad tuggtobak sänkes från 7 kronor till 3 kronor och 70 öre per kg.

Elektrisk kraft. Beskattningen av elektrisk kraft regleras genom förordningen den 31 maj 1957 om allmän energiskatt, vilken förordning, såvitt gäller elkraft, trädde i stället för elskatteförordningen av den 1 juni 1951. Med undantag för kraft, som användes av kommunikationsföretag för bandrift och liknande ändamål, är i princip all kraftförbrukning inom landet beskattad enligt energiskatteförordningen. Ikraftträdandet av denna förordning medförde en utvidgning av beskattningsområdet såtillvida att detaljförbrukningen av elkraft, som varit skattefri sedan 1952, åter beskattades.

För elektrisk kraft, som förbrukas i industriell rörelse med en förbrukning av mer än 40 000 kilowattimmar för driftställe och beskattningsår (1 juli—30 juni) utgår skatten med 10 procent av kraftens beskattningsvärde. Detta värde är enligt energiskatteförordningen i princip lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlägga för kraften.

För övrig kraft utgör energiskatten 5 procent av kraftens beskattningsvärde. Under denna skattesats faller elektrisk kraft, som detaljdistribueras för borgerliga behov, d. v. s. hushålls-, jordbruks- och yrkeskonsumtionen, samt kraftförbrukningen för gatubelysning m. m.

Skatten för elektrisk kraft erlägges av den som förbrukat kraften. Är förbrukaren producent av kraften inlevererar han själv skatten till statsverket. Övriga kraftförbrukare erlägger skatten till kraftleverantören samtidigt med kraftavgifterna, varefter kraftleverantören har att redovisa och inbetala skatten till statsverket. För energiskatten på elektrisk kraft är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet.

Av det tidigare anförda framgår, att man enat sig om att förordna en höjning av energiskatten för kraft som utnyttjas för borgerliga behov m. m. med två procentenheter från 5 till 7 procent. Denna skattehöjning beräknas tillföra staten en ökad skatteintäkt av ca 20 milj. kr. för år räknat.

Jag förordar att ifrågavarande skattehöjning träder i kraft från den avläsning av energiförbrukningen, som äger rum efter den 19 mars 1958.

Genom att energiskatt enligt den föreslagna höjda skatteprocenten kan uttagas först fr. o. m. den skatteredovisningsperiod, som börjar närmast efter nämnda dag, och skatten tillika uttages i efterhand, kan emellertid några ökade skatteintäkter inte påräknas under innevarande budgetår.

Malt- och läskedrycker. Beskattningen av öl och starköl regleras genom förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker. Denna förordning innehåller även bestämmelser om tillverkningen av lättöl. Beskattningen av läskedrycker regleras genom förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker.

Maltdrycksskatt utgår f. n. med 42 öre per liter för öl (maltdryck av klass II) och med 1 krona 35 öre per liter för starköl (maltdryck av klass III). Skatt utgår f. n. icke för lättöl (maltdryck av klass I). En tidigare tillfällig beskattning av lagrat lättöl (s. k. lagrat svagdricka) med 12 öre per liter upphörde den 30 juni 1954.

För importerade maltdrycker uttages tull, som avpassats så att bryggerinärningen givits visst tullskydd. Tull utgår även för lättöl. Tullsatserna är f. n. per 100 liter 32 kr. för lättöl, 78 kr. för öl och 186 kr. för starköl.

Skatten på läskedrycker utgår med 21 öre per liter. Under denna skattesats faller mineralvatten samt kolsyrade och därmed jämförliga drycker, bl. a. söta läskedrycker. För importerade läskedrycker utgår tull med ett mot skatten svarande belopp av 21 kr. per 100 liter.

Såväl maltdrycks- som läskedrycksskatten upptages hos producenten och erlägges på grundval av deklaration till kontrollstyrelsen.

Enighet föreligger, såsom nämnts redan i propositionen nr 50, om att skatten på öl och starköl bör höjas med 6 öre per liter (2 öre för en flaska om 1/3 liter) till 48 öre respektive 1 krona 41 öre per liter och att läskedrycksskatten bör höjas med 12 öre per liter (4 öre för en flaska om 1/3 liter) till 33 öre per liter. Samtidigt bör skatten på lagrat lättöl (s. k. lagrat svagdricka) om 12 öre per liter (4 öre för en flaska om 1/3 liter) återinföras. Dessa åtgärder beräknas medföra en skatteintäkt av ca 30 milj. kr. för år, varav 20 milj. kr. beräknas falla på läskedrycker, 8,5 milj. kr. på öl och starköl samt 1,5 milj. kr. på lagrat lättöl. Den höjda och utvidgade beskattningen föreslås träda i kraft samtidigt den 20 mars 1958. I samband härmed torde en jämkning böra ske i 9 § förordningen om skatt å läskedrycker för att möjliggöra försäljning av läskedrycker från automat. Vidare förordar jag, att bestämmelser införes — i likhet med vad som gäller maltdrycker — av innebörd att skatt icke skall erläggas för läskedrycker som förstörts exempelvis under utkörning.

Höjningen av skatten på läskedrycker bör föranleda, att tullen å dessa varor uppjusteras med belopp svarande mot skattehöjningen. Med hänsyn till att nuvarande tullskydd för maltdrycker, enligt vad som framgår av tulltaxekommitténs år 1956 avgivna betänkande, får anses vara anmärkningsvärt högt, synes det däremot nu inte vara nödvändigt att föreslå någon mot

skatteändringarna svarande justering av tullsatserna på dessa drycker. Frågan om tullskyddet för maltdrycker torde få upptagas i samband med behandlingen av den kommande propositionen med förslag till ny tulltaxa.

Lotterivinster. Vinster å lottsedlar och premieobligationer ävensom tipsvinster blir inte inkomstbeskattade. I stället uttages i samband med vinstens utbetalning en särskild skatt om 20 procent av vinstens värde, skatten inberäknad. Skattesatsen, som ursprungligen var 10 procent, höjdes år 1942 till nuvarande nivå. Den har därvid bestämts med utgångspunkt från att skatten ungefär skall motsvara vad vinnaren skulle haft att erlægga i statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt, om vinsten inkomstbeskattats i vanlig ordning. Bestämmelser om den särskilda lotterivinstskatten är upptagna i förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

Med hänsyn till den allmänna inkomstutvecklingen och de nuvarande inkomstskattesatserna kan med fog göras gällande, att den 20-procentiga lotterivinstskatten numera är för låg. Det har därför förelegat enighet om att skattesatsen bör höjas till 30 procent, vilken skattesats bättre torde motsvara den skattebelastning som flertalet lotterivinnare skulle fått vidkännas om vinsterna inkomstbeskattats.

Från skattehöjningen synes dock böra undantas vinster på premieobligationer; hit är även att hänföra vinsterna på skattepremieobligationer. Dessa vinster utgör närmast en ränta på sparat kapital och uppbäres till icke ringa del av småsparare. För att främja sparandet har införts en rätt till s. k. sparavdrag vid inkomsttaxeringen, 300 kr. för ensamstående och 600 kr. för makar. En viss motsvarighet till sparavdraget skulle erhållas i fråga om premieobligationerna, därest obligationsvinsterna undantas.

Den här förordade höjningen av lotterivinstskatten bör sättas i kraft den 1 april 1958 och, liksom vid 1942 års höjning av lotterivinstskatten, i princip göras tillämplig på vinster, som blir tillgängliga för lyftning nämnda dag eller senare. Dock synes det skäligt, att om vinsterna i lotteriet till någon del består av annat än pengar, den högre skatten inte skall utgå, om tillstånd till lotteriet lämnats före den 1 april 1958.

Skatten kommer, såsom redan nämnts i annat sammanhang, att medföra ökade skatteintäkter om ca 6 milj. kr. under budgetåret 1957/58 och om ca 20 milj. kr. under budgetåret 1958/59.

Kontrollkostnader. De beskattningsåtgärder som förordats i propositionen nr 50 och i denna proposition kräver endast små belopp i kostnader för administration och kontroll. Det ökade medelsbehovet inskränker sig sålunda i huvudsak till avlöningskostnader för en amanuens och ett kontorsbiträde.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att för budgetåret 1957/58 överskrida den i avlöningsstaten för kontrollstyrelsen upptagna anslags-

posten till avlöningar till icke-ordinarie personal med erforderligt belopp. För budgetåret 1958/59 beräknas anslagsökningen till i runt tal 33 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

I. antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 14 § 1 och 3 mom. förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt;
- 3) förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker;
- 4) förordning om skatt å lagrat lättöl;
- 5) förordning angående ändring i förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker; samt
- 6) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;

II. besluta, att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skall från och med den 20 mars 1958 i nedan angiven del erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.

144	Mineralvatten och kolsyrade, alkoholfria läskedrycker	100 liter	33:—
-----	---	-----------	------

III. medgiva att för budgetåret 1957/58 den i avlöningstaten för kontrollstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas för bestridande av de kontrollkostnader som betingas av vad i det föregående förordats.

IV. med ändring i berörda delar av Kungl. Maj:ts i årets statsverksproposition, bilaga 9, sjunde huvudtiteln, punkten 39, framlagda förslag

- a) godkänna följande avlöningsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	780 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 256 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	322 000

Summa kronor 2 358 000

b) till *Kontrollstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 358 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 53 år 1958

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Göte Fridh